

TEEMAMATERIAALIA TOIMINTAPIIREILLE

VESI ON TOIVON LÄHDE

Ohjeita:

- Materiaali sisältää aineiston kahdelle kokoontumiskerralle. Materiaalin voi kopioida jokaiselle ryhmäläiselle.
- jokaiselle kerralle alkurukoukset, tekstin, keskustelukysymyksiä ja loppurukouksen.
- Alku- ja loppurukoukset ovat samat jokaiselle kokoontumiskerralle.
- Lukutehtäviä voidaan jakaa ryhmäläisten kesken.
- Ryhmän vetäjän on hyvä esittää keskustelukysymykset ääneen koko ryhmälle yksi kerrallaan ja jakaa puheenvuoroja.

Alkurukoukset:

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.

Herra Jeesus Kristus, Jumalan Poika, Sinun puhtaimman Äitisi ja kaikkien pyhien ihmisten esirukouksien tähden armahda meitä. Aamen.

Kunnia olkoon Sinulle, meidän Jumalamme, kunnia Sinulle.

Taivaallinen Kuningas, Lohduttaja, totuuden Henki, joka paikassa oleva ja kaikki täyttävä, hyvyyden lähde ja elämän antaja, tule ja asu meissä ja puhdista meidät kaikesta synnin pahuudesta sekä pelasta, oi Hyvä, meidän sielumme.

Pyhä Jumala, pyhä Väkevä, pyhä Kuolematon, armahda meitä. *(kolme kertaa)*

Kunnia olkoon Isälle ja Pojalle ja Pyhälle Hengelle nyt, aina ja iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Kaikkein pyhin Kolminaisuus, armahda meitä, Herra, puhdista meidät synneistämme. Valtias, anna anteeksi rikoksemme. Pyhä, tule ja paranna heikkoutemme Sinun nimesi tähden.

Herra, armahda. Herra, armahda. Herra, armahda.

Isä meidän, joka olet taivaissa. Pyhitetty olkoon Sinun nimesi. Tulkoon Sinun valtakuntasi. Tapahtukoon Sinun tahtosi myös maan päällä niinkuin taivaassa. Anna meillä tänä päivänä jokapäiväinen leipämme. Ja anna meille anteeksi velkamme, niinkuin mekin annamme anteeksi velallisillemme. Äläkä saata meitä kiusaukseen, vaan päästä meidät pahasta. Aamen.

TEEMA: HENKI

Vesi kirkon elämässä

Vesi on keskeinen aine ortodoksisen kirkon elämässä. Kastevesi ja pyhitetty vesi on monin tavoin mukana jumalanpalveluksissa, pyhissä toimituksissa ja kirkon jäsenten omakohtaisessa hengellisyydessä.

Raamatussa vesi on läsnä alusta loppuun, Vanhan testamentin ensimmäisistä tapahtumista Uuden testamentin viimeisiin tapahtumiin. Luomiskertomuksessa vesi on alkuelementti, jonka päälle maa perustetaan. Vedenpaisumuksessa kohtaamme veden tuomion ja rangaistuksen ruumiillistumana, samoin kuin faaraon sotajoukkojen hukkumisen Punaisen meren aaltoihin. Mutta Israelin kansalle kulku meren halki oli tie orjuudesta vapauteen. Kalliosta kummunneella vedellä Jumala virvoitti nääntyneen kansan erämaavaelluksen aikana ja veden läpi he astuivat uuteen maahan. Johannes Kastajan parannussaarna sekä kaste katumuksen ja puhdistumisen merkinä yhdistää Vanhan testamentin uuteen liittoon.

Ristillä henkensä antaneena Kristuksen kyljestä vuosi verta ja vettä. Uusi testamentti huipentuu kastekäskyyn: *”Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni kastamalla heidät Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.”*

Kaste on kristinuskon keskeisimpiä toimituksia. Sen kautta tullaan kirkon jäseneksi ainutkertaisessa tapahtumassa, joka on uuden elämän ja hengellisen kasvun lähtökohta. Kastettava noudattaa Kristuksen esimerkkiä, samastuu hänen tiehensä, ristinkuolemaan ja ylösnousemukseen. Kasteessa kirkon jäseneksi astuessaan ihminen tulee osalliseksi Kristuksen ylösnousemuksen avaavasta iankaikkisesta elämästä.

Kasteen edellä toimitetaan suuri vedenpyhitys, veden juhlallinen siunaaminen. Vedenpyhityksessä ei pyritä muuttamaan veden olemusta ikään kuin se itsessään olisi epäpyhä. Siinä palataan veden ja kaiken luodun alkuperäiseen pyhyyteen, hyvyyteen ja kauneuteen.

Suuri vedenpyhitys toimitetaan kasteen lisäksi Kristuksen kasteen juhlanä. Muina aikoina toimitetaan pieni vedenpyhitys, kun ryhdytään johonkin uuteen: muutetaan uuteen kotiin tai vietetään kirkon praasniekkaa. Mihin tahansa hyvään työhön tarkoitettu väline voidaan siunata pyhitetyn veden vihmomisella. Moni säilyttää kotonaan pientä määrää siunattua vettä ja nauttii sitä säännöllisesti.

Likaista vettä ei voi siunata. Kiitosta ei voi kantaa saastutetusta vedestä. Turmeltu, vahingoitettu luomakunta ei voi luonnollisella tavalla liittyä ihmisen kiitokseen Luojalleen. Vastuu vesistöjen liiallisesta kuormittamisesta kuuluu ihmiselle, ja siksi vedenpyhityksessä liatun veden äärellä on jotain tekopyhää ja epäaitoa. Siinä voi nähdä Luojasta ja luomakunnasta vieraantuneen ihmisen murhenäytelmän. Vedenpyhitys luonnon helmassa voi toisaalta olla kannanotto puhtaan veden ja luonnon puolesta.

(Lyhennetty pastori Heikki Huttusen artikkelista Pyhät vedet, Ortodoksisen kirkon näkökulma. Vesi vetää puoleensa, Maahenki 2002.)

Keskustelukysymyksiä:

- Miten vesi on mukana kirkon elämässä ja sinun elämässäsi arjessa?
- Pohtikaa Raamatun kertomuksia, joissa vesi on keskeisenä elementtinä
 - Matt. 3:1-17
 - Matt. 28:16-20
 - Joh. 5: 1-4
 - Luuk. 8:22-25
- Millä tavoilla voimme kantaa kiitosta vedestä arjessa?

Loppurukous: Rukous rakkauden enentämiseksi

Sytytä, oi Kristus Jumala, meidän sydämissämme rakkauden tuli sinua kohtaan, että sen polttamina sielullamme, sydämellämme ja ajatuksillamme sekä kaikella voimallamme rakastaisimme lähimmäistämme niin kuin itseämme ja pitäen sinun käskysi kunnioittaisimme sinua, kaiken hyvän antajaa. Aamen.

Kasteallas Keniassa.

TEEMA: VESI

Arkipäivää Etiopian maaseudulla

Etiopia on suuri valtio itäisessä Afrikassa. Kuivuudesta kärsivässä maassa iloitaan vähäisestäkin vedestä. Luoteis-Etiopiassa sijaitsee Haik-järvi ja sen vieressä pieni Haikin kaupunki. Haikissa ei ole asfalttiteitä, mutta keskusaukio rakennuksineen saa sen tuntumaan kaupungilta.

Haikin alueella eletään hyvin yksinkertaista elämää. Viime vuosina sielläkin on alettu toteuttaa kehitysyhteistyöhankkeita, joissa suomalaiset ortodoksit ovat mukana. Yhteistyön hedelmät helpottavat huomattavasti paikallisten arkea.

Tsega on 30-vuotias nainen ja asuu pienessä maaseutukylässä 20 km päässä Haikista. Hänen nimensä tarkoittaa ”lahja Jumalalta” tai ”Jumalan armo”. Tsegan perhe on kristitty. Pitkien välimatkojen vuoksi he pääsevät Haikin kirkkoon vain suurina juhlina. Maaseudulla keskivertoperheen kulkuväline on härkä. Moottoripyörä on ylellisyyttä ja auto puolestaan käsittämätön ajatus. Eipä autolla olisi mukavaa matkustaakaan, sillä tiet ovat niin huonossa kunnossa.

Aamuisin Tsega, hänen miehensä ja neljä lasta nousevat auringon kanssa kuuden aikaan. Maalla asutaan perinteisesti pyöreissä savimajoissa, joissa on olkikatto ja maalattia. Ensimmäiseksi on lähdettävä hakemaan vettä ja polttopuuta. Vettä saadaan kaivosta, vesipisteestä tai joesta. Ne sijaitsevat niin kaukana, että Tsega käyttää päivittäin tunteja vedenhakuun. Kun majaan on saatu kannettua vettä ja polttopuuta, on aika tehdä ruokaa.

Aamupalaksi Tsega valmistaa majan tulipisteessä puuroa teff-viljasta. Teff on tattarin tapainen riisikasvi, jota etiopialaiset käyttävät kuin suomalaiset vehnää. Majassa ei ole piippua, mutta savu pääsee majasta ulos olkikatton läpi. Kirput ja muut syöpäläiset pysyvät savun avulla paremmin loitolla.

Ruuan jälkeen astiat tiskataan ulkona kolhiintuneissa peltikulhoissa. Perheen lapset auttavat vanhempiaan töissä. Tytöt auttavat kotona ja vedenhakumatkoilla. Äidiltään he oppivat, kuinka pään päällä kannetaan isoja ja painavia esineitä. Pojat auttavat isäänsä karjanhoidossa. Paimennettavina heillä on pitkäsarvisia lehmiä ja vuohia.

Lapsilla ei useinkaan ole mahdollisuutta käydä koulua kuin muutama luokka, jos niitäkään. Päivät menevät kaikilla työn tekoon. Teiden varsilla kävelee jatkuvasti ihmisiä viemässä tavaraa paikasta toiseen korvausta vastaan. Illalla pimeys laskee jo kuudelta. Koska Tsegan majassa ei ole sähköä, perhe ei voi tehdä muuta kuin pieniä ilta-askareita ja mennä maalattialleen aikaisin nukkumaan.

Etiopialaisten ja suomalaisten ortodoksien yhteistyön avulla Tsegan päivät muuttuvat. Haikiin on valmistunut terveysasema, jonka toiminta helpottaa perusterveydenhuoltoa, sairauksien hoitoa ja naisten raskausaikaa ja synnytykseen menoa. Tsegan kylän lähelle rakennetaan vesipiste, mikä lyhentää päivittäistä vedenhakumatkaa. Niinpä Tsegalle jää aikaa hoitaa lampaita ja tehdä muita askareita.

Tsegan mies on innoissaan, sillä kyläläisiä koulutetaan istuttamaan puun taimia lähelle maanviljelyksiä. Puiden juuret pitävät kuivan maan paremmin paikoillaan ja vähentävät siten eroosiota eli maan kulumista ja parantavat satoa.

Keskustelukysymyksiä:

- Millainen on oma arkesi verrattuna Tsegan päivään? Miltä tuntuisi olla Tsega?
- Jos Sinun pitäisi kävellä 5 km päähän hakeaksesi puhdasta vettä perheellesi, mihin asti joutuisit kävelemään?
- Suomalainen kerrostaloasukas kuluttaa keskimäärin 155 litraa vettä päivässä.
 - Vedenkäyttö jakaantuu seuraavasti:
 - peseytyminen 60 litraa,
 - wc 40 litraa,
 - keittiö 35 litraa,
 - pyykki 20 litraa.
 - Kuinka suuri osa päivästäsi kuluisi vedenhakuun, jos vesipiste on 5 km päässä ja saat kerralla kannettua korkeintaan 20 litraa?
- Mitä vesi merkitsee suomalaiselle ja etiopialaiselle?
- Miten käytämme vettä vastuullisesti ja vastuuttomasti?

Loppurukous: Optinan isien rukous sielun rauhaksi

Herra, suo minun rauhallisin mielin kohdata kaikki, mitä päivä tuo tullessaan.
Suo minun varauksetta antautua sinun tahtosi.
Opasta ja tue minua kaikessa, päivän jokaisena hetkenä.

Saanpa päivän mittaan millaisia uutisia tahansa, opeta minua ottamaan ne vastaan tyynin sydämin ja järkkymättömän varmana, että kaikessa tapahtuu sinun pyhä tahtosi.

Kaikessa, mitä sanon ja teen, johdata ajatuksiani ja tunteitani. Ennalta aavistamattomissa tilanteissa auta minua muistamaan, että kaikki on sinun lähettämäsi.

Opeta minua olemaan suora ja rehellinen perheenjäseniäni kohtaan, etten saattaisi ketään levottomaksi enkä aiheuttaisi kenellekään mielipahaa.

Herra, anna minulle voimaa kantaa tänään uupumukseni, anna voimaa kohdata päivän jokainen tapahtuma. Ohjaa tahtoani ja opeta minua rukoilemaan, uskomaan, toivomaan, antamaan anteeksi ja rakastamaan. Aamen.